

Suvestinė redakcija nuo 2015-04-15 iki 2017-06-30

Įstatymas paskelbtas: TAR 2014-04-03, i. k. 2014-04033



**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CENTRALIZUOTAI VALDOMO VALSTYBĖS TURTO VALDYTOJO
ĮSTATYMAS**

2014 m. kovo 20 d. Nr. XII-791
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo statusą, įgaliojimus bei veiklos ir valdymo principus.

2 straipsnis. Šio įstatymo sąvokos

Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (toliau – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas), Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatyme (toliau – Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymas), Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatyme ir kituose įstatymuose.

3 straipsnis. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo statusas ir veiklos tikslai

1. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas (toliau – įmonė) yra teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota valstybės įmonė, turinti antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

2. Įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota valstybės institucija (toliau – savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija).

3. Įmonė savo veikloje vadovaujasi šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu tiek, kiek šis

įstatymas nereglamentuoja kitaip, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymu, kitais įstatymais bei teisės aktais ir savo įstatais.

4. Įmonės veiklos tikslai – įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendinti centralizuotą valstybės nekilnojamojo turto valdymą, organizuoti valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimą, išieškoti skolas valstybei ir administruoti pagal pavedimo sutartis perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, taip pat atlikti kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

4 straipsnis. Įmonės funkcijos

1. Įmonė įstatymų nustatyta tvarka atlieka šias pagrindines funkcijas:

- 1) įgyvendina centralizuotą valstybės nekilnojamojo turto valdymą;
- 2) privatizuoja jai patikėjimo teise perduotas valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančias akcijas;
- 3) išieško skolas valstybei ir administruoja pagal pavedimo sutartis su Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija) perduotas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus;
- 4) rengia valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo ataskaitą;
- 5) atlieka valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių, kuriose valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, (toliau – valstybės valdomos įmonės) valdymo politikos įgyvendinimą koordinuojančios institucijos funkciją.

2. Įmonė, įgyvendindama centralizuotą valstybės nekilnojamojo turto valdymą:

- 1) valdo, naudoja jai įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nutarimu patikėjimo teise perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtus žemės sklypus ir jais disponuoja;
- 2) parduoda įstatymų nustatyta tvarka valstybės nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtus žemės sklypus ir kitus nekilnojamuosius daiktus pagal Vyriausybės patvirtintą parduodamų valstybės nekilnojamųjų daiktų sąrašą;
- 3) gali sudaryti sutartis su savivaldybėmis dėl joms nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto ir jam priskirtų žemės sklypų pardavimo;
- 4) teikia patikėjimo teise perduoto valdyti administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros paslaugas pagal kartu su panaudos sutartimis su

turto valdytojais sudarytas valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros paslaugų sutartis;

5) teikia teisės aktų nustatyta tvarka išvadas dėl turto valdytojų derinti pateiktų sprendimų, susijusių su jų patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, projektų;

6) pagal teisės aktų nustatytus rodiklius ir normatyvus vertina administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumą ir rengia apsirūpinimo administracinės paskirties nekilnojamojo turto alternatyvų sąnaudų ir naudos analizės vertinimus;

7) įsigyja naują administracinės paskirties valstybės nekilnojamąjį turtą (pirkdama, statydama), organizuoja ir koordinuoja valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimą įstatymų nustatyta tvarka;

8) atstovauja valstybei bylose dėl nekilnojamojo turto įgijimo pagal įgyjamą senatį fakto nustatymo;

9) atlieka Valstybės turto informacinės paieškos sistemos tvarkytojo funkcijas;

10) atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas, susijusias su centralizuotu valstybės nekilnojamojo turto valdymu.

3. Įmonė, vykdydama jai patikėjimo teise teisės aktų nustatyta tvarka perduotų valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimą:

1) atstovauja Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės interesams valdydama, naudodama jai patikėjimo teise perduotas valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančias akcijas ir jomis disponuodama;

2) perima ir valdo valstybei nuosavybės teise priklausančias akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių akcijas;

3) sudaro su kitais akcininkais valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų pardavimo kartu su šių akcininkų akcijomis sutartis;

4) sudaro sutartis su savivaldybėmis dėl joms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo;

5) perleidžia vykdydama privatizavimo sandorius įstatymų nustatyta tvarka privačion nuosavybėn valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančias akcijas;

6) atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas, susijusias su jai patikėjimo teise perduotų valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimu.

4. Įmonė, išieškodama skolas valstybei ir administruodama pagal pavedimo sutartis su Finansų ministerija jai perduotas administruoti paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus:

1) vykdo mokestinių nepriemokų ir kitų skolų valstybei, kurių išieškojimas jai perduotas teisės aktų nustatyta tvarka, išieškojimą;

2) Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka su perduotų administruoti paskolų, valstybės garantijų ir kitų turtinių įsipareigojimų administravimu susijusias veiklas;

3) vykdo Vyriausybės nustatyta tvarka Europos Sąjungos finansinės paramos ir kitos tarptautinės finansinės paramos bei bendrojo finansavimo lėšų, išmokėtų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (ar) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, išieškojimą;

4) perima, vykdydama skolų valstybei išieškojimą, valstybės nuosavybės skolininkų arba trečiųjų asmenų turtą, jeigu nepavyko jo parduoti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir (ar) Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka, jį administruoja ir parduoda Vyriausybės nustatyta viešo aukciono tvarka;

5) parduoda reikalavimo teises pagal jai perduotas išieškoti skolas Vyriausybės nustatyta viešo aukciono tvarka;

6) atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas, susijusias su skolų valstybei išieškojimu ir paskolų, valstybės garantijų ir kitų turtinių įsipareigojimų administravimu.

5. Įmonė, atlikdama valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimą koordinuojančios institucijos funkciją:

1) turi teisę iš institucijų, įgyvendinančių valstybės, kaip juridinio asmens dalyvio, teises ir pareigas valstybės valdomose įmonėse, gauti informaciją apie šių įmonių veiklą, jų rezultatus ir sprendimus, susijusius su šių įmonių valdymu, valstybei įgyvendinant turtines ir neturtines teises; gavusi šią informaciją stebi ir analizuoja, kaip šios įmonės laikosi teisės aktuose joms nustatytų reikalavimų;

2) rengia ir viešai skelbia apibendrinamąsias ataskaitas apie valstybės valdomas įmones ir jų veiklą;

3) konsultuoja institucijas, įgyvendinančias valstybės, kaip juridinio asmens dalyvio, teises ir pareigas valstybės valdomose įmonėse, dėl šių įmonių veiksmingo valdymo, strategijų įgyvendinimo, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų ir pasiektų konkrečių rodiklių įgyvendinimo rezultatų ir teikia rekomendacijas dėl šių rodiklių gerinimo;

4) konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą valstybės valdomoms įmonėms dėl strategijų rengimo ir valstybės valdomų įmonių valdymo tobulinimo;

5) teikia siūlymus institucijoms, įgyvendinančioms valstybės, kaip juridinio asmens dalyvio, teises ir pareigas valstybės valdomose įmonėse, dividendų ar pelno įmokų nustatymo klausimais;

6) teikia siūlymus institucijoms, įgyvendinančioms valstybės, kaip juridinio asmens dalyvio, teises ir pareigas valstybės valdomose įmonėse, dėl šių įmonių atliekamų nekomercinių funkcijų;

7) atlieka kitas Vyriausybės nutarimuose jai priskirtas funkcijas, susijusias su valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimo koordinavimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1591](#), 2015-03-26, paskelbta TAR 2015-03-31, i. k. 2015-04841

5 straipsnis. Įmonės valdymas

1. Įmonės organai yra savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, valdyba ir įmonės vadovas.

2. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija:

- 1) tvirtina įmonės veiklos strategiją, nustato įmonės veiklos rodiklius;
- 2) tvirtina įmonės įstatus;
- 3) tvirtina įmonės pajamų ir išlaidų sąmatą;
- 4) tvirtina ataskaitinių finansinių metų veiklos ataskaitą;
- 5) skiria į pareigas ir atšaukia iš pareigų įmonės vadovą bei įmonės vardu pasirašo su įmonės vadovu darbo sutartį;
- 6) tvirtina įmonės vadovo pareigybės aprašymą;
- 7) skiria ir atšaukia valdybos pirmininką ir valdybos narius;
- 8) tvirtina įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinius, kurių sudėtį nustato Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas (toliau – Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas), pelno (nuostolių) paskirstymą;
- 9) parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę finansinių ataskaitų auditui atlikti;
- 10) nustato ir tvirtina įmonės teikiamų paslaugų kainas ir tarifus, išskyrus atvejus, kai juos įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka nustato Vyriausybė arba kita įstatymų nustatyta institucija;
- 11) sprendžia kitus įstatymuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

3. Valdyba:

- 1) pritaria įmonės pajamų ir išlaidų sąmatai, įmonės veiklos strategijai, įmonės ataskaitinių finansinių metų veiklos ataskaitos ir metinio finansinių ataskaitų rinkinio,

pelno (nuostolių) paskirstymo projektams ir teikia juos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai;

2) nustato įmonės struktūrą;

3) teikia siūlymus savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai dėl įmonės teikiamų paslaugų kainų ir tarifų nustatymo, išskyrus atvejus, kai juos įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka nustato Vyriausybė arba kita įstatymų nustatyta institucija;

4) užtikrina efektyvų įmonės turto ir lėšų panaudojimą;

5) tvirtina įmonės metinius turto įsigijimo ir skolinimosi planus;

6) priima sprendimą įkeisti įstatymų nustatytą turtą;

7) pritaria įmonės pasirašomų taikos sutarčių projektams;

8) priima sprendimą dėl lėšų, siekiančių 1/20 ir daugiau savininko kapitalo, skolinimosi;

9) priima sprendimą parduoti įmonės ilgalaikį materialųjį turtą, kurio balansinė vertė siekia 1/20 ir daugiau savininko kapitalo;

10) priima sprendimą dėl sandorių, kurių vertė siekia 1/20 ir daugiau savininko kapitalo;

11) atlieka kitas įstatymuose nustatytas funkcijas.

4. Valdybos narius Vyriausybės siūlymu skiria ir atšaukia įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Įmonės valdybos nariais gali būti savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ir kitų valstybės institucijų valstybės tarnautojai.

5. Įmonės vadovas:

1) priima sprendimus dėl lėšų, mažesnių kaip 1/20 savininko kapitalo, skolinimosi;

2) teikia valdybai informaciją apie įmonės veiklos prognozes ir planus, nurodydamas reikiamų ateinančiais finansiniais metais investicijų sumas, taip pat įvykius, turinčius esminę reikšmę įmonės veiklai;

3) sudaro įmonės sandorius, kurių vertė mažesnė kaip 1/20 savininko kapitalo, išskyrus atvejus, kai sandoriui sudaryti reikia įmonės valdybos, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ar Vyriausybės pritarimo;

4) atlieka kitas įstatymuose, kituose teisės aktuose ir įmonės įstatuose nustatytas įmonės vadovo kompetencijai priskirtas funkcijas.

6 straipsnis. Įmonės lėšos ir jų naudojimas

1. Įmonės lėšos yra:

1) atlygis už valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimą, skolų valstybei išieškojimą, valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizavimą ir koordinavimą, valstybės nekilnojamojo turto ir jam priskirtų valstybinės žemės sklypų bei kitų nekilnojamųjų daiktų pardavimą, atlygis už administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros paslaugas, apskaičiuotas Vyriausybės nustatyta tvarka atskirai kiekvienai šioje dalyje nurodytai veiklai;

2) nuomos mokestis (nuompinigiai, netesybos ir kiti mokėjimai) už išnuomotą valstybės nekilnojamąjį turtą;

3) tantjemos;

4) valstybės biudžeto ir išteklių fondų lėšos, kurios įstatymų nustatyta tvarka gali būti skiriamos programoms vykdyti;

5) lėšos, gautos už įstatymų nustatyta tvarka parduotą valstybės nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtą žemės sklypą bei kitus nekilnojamuosius daiktus;

6) skolintos lėšos;

7) lėšos, gautos išieškant valstybei skolas ir administruojant pagal sutartis perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus;

8) lėšos už savininko kapitalą atitinkantį parduotą turtą;

9) kitos lėšos.

2. Įmonės lėšos naudojamos:

1) atstovavimo valstybės interesams akcinėse bendrovėse ir uždaroiose akcinėse bendrovėse išlaidoms apmokėti;

2) veiklos tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti;

3) darbuotojų darbo užmokesčiui;

4) pagal patvirtintas Vyriausybės programas valstybės turtui įsigyti ir (ar) atnaujinti.

7 straipsnis. Įmonės atsakomybė

1. Vienus metus po privatizavimo sandorio pasirašymo dienos įmonė atsako už privatizuotų valstybės kontroliuojamų įmonių suteiktas garantijas, laidavimus, už padarytą aplinkai žalą ir kitas prievoles, kurios atsirado iki privatizavimo sandorio pasirašymo dienos ir kurių vertė viršija 5 procentus privatizavimo sandorio vertės arba 5 procentus nominaliosios parduodamų akcijų paketo vertės, kai sandorio vertė mažesnė už šio akcijų paketo nominaliąją vertę, jeigu apie tokių prievolių atsiradimą pirkėjas nebuvo informuotas arba tokios prievolės yra privalomos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir

šios prievolės nebuvo perduotos pirkėjui (asmeniui, įsigijusiam įmonės kontrolinį akcijų paketą) pagal sudarytą privatizavimo sandorį.

2. Sprendimą dėl prievolių vykdymo priima Vyriausybė, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų prievolių bendra vertė pagal vieną sandorį viršija 1/3 įplaukų, kurias iš šio sandorio gauna įmonė.

3. Įmonė neatsako už privatizuotų valstybės kontroliuojamų įmonių prievoles, kurios atsirado po privatizavimo sandorio sudarymo dienos.

4. Įmonė už savo prievoles atsako tik savo lėšomis. Negali būti išieškoma iš įmonės patikėjimo teise valdomo turto, išskyrus lėšas.

8 straipsnis. Įmonės nuosavas kapitalas

1. Įmonės nuosavą kapitalą sudaro:

- 1) savininko kapitalas;
 - 2) turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas;
 - 3) turtą, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir kuris yra perduotas įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, atitinkantis kapitalas;
 - 4) privalomasis rezervas;
 - 5) perkainojimo rezervas (rezultatai);
 - 6) kiti rezervai;
 - 7) nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).
2. Savininko kapitalą sudaro įmonės savininko perduoto turto, jeigu tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė.

9 straipsnis. Įmonės turtas

1. Įmonės savininko perduotas turtas ir įmonės įgytas turtas nuosavybės teise priklauso valstybei.

2. Savininko kapitalą atitinkantis turtas, perduotas įmonei patikėjimo teise, nurodomas įmonės balanse.

3. Nuosavo kapitalo dalį atitinkantis turtas, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir perduotas įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, nurodomas įmonės balanse.

4. Turtas, kurį įmonė valdo patikėjimo teise ir kuris yra skirtas parduoti ir (ar) privatizuoti, nurodomas įmonės balansinėse atsargų ir įsipareigojimų sąskaitose.

10 straipsnis. Įmonės finansinių ataskaitų rinkinys

Įmonės finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Įmonės reorganizavimas, pertvarkymas ir likvidavimas

Įmonė reorganizuojama, pertvarkoma ir likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės įmonė Valstybės turto fondas reorganizuojama prijungimo būdu – prie reorganizavime dalyvaujančios valstybės įmonės Turto banko prijungiant reorganizuojamą valstybės įmonę Valstybės turto fondą.

2. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas yra po reorganizavimo veikianti įmonė, kuriai pereina visos reorganizuojamos valstybės įmonės Valstybės turto fondo teisės ir pareigos ir 2014 m. rugsėjo 30 d. patikėjimo teise valdomas valstybės turtas.

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 12 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. spalio 1 d.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės institucija iki 2014 m. rugsėjo 30 d. atlieka veiksmus, reikalingus valstybės įmonei Valstybės turto fondui reorganizuoti, prijungiant ją prie reorganizavime dalyvaujančios valstybės įmonės Turto banko.

14 straipsnis. Įstatymų pripažinimas netekusiais galios

1. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Turto banko įstatymą Nr. XI-1108.

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Valstybės turto fondo įstatymą Nr. VIII-482 su visais pakeitimais ir papildymais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1591](#), 2015-03-26, paskelbta TAR 2015-03-31, i. k. 2015-04841

Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 4 straipsnio pakeitimo įstatymas